

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fióktudóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Bertó dohány-
üzletében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmásan:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 30 K. — Fél évre 15 K. — Negyed évre 8 K

Tanítóknek, aljegyzőknek, Irnokoknak, földműveseknek és szer-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 24 kor. félévre 12 kor
negyedévre 6 kor.

Megjelenik hetenként kétszer.

Kérelem. Ama tisztelt előfizetőin-
ket, kiknek előfizetése lejárt, arra kérjük,
hogy a **lapdíjat** mielőbb küldjék be.

Pénzek és egyéb postai küldemények
esakis **budapesti** címünkre (Teréz-körút
2.) intézendők.

Aktuális kérdések.

II.

Dr. H. Á. Ib. vm. főorvostól.

Kérem, hogy a mi 49-as magyarjaink,
akik Kossuth Lajos nevére áhitattal teszik
kezeiket, akikben a nacionalis érzés forma
szerint inerustálódott (igy állítják) hogy s
miképen nyújthattak kezét az internationalis,
nemzetellenes irányzatnak? És hogyan ma-
gyarázandó az, hogy a választási blokk
szétfoslásával a bács megyei függetlenségi
párt látszólag egy napról a másikra irányt
váltotatott az ugynevezett elvek fenntartá-
sának hangoztatása mellett?

Mert hogy elvet változtatott a főispán
a maga személyére nézve, ezt érteni, sőt
az én Tiszapárti gondolkozásom szempont-
jából egyenesen okos, józan lépésnek mi-
nősíteni. A veszély tudatára ébredni, ame-
lyet a radikalismus a magyarságra nézve
rejteget és ezen felismerést tettel bizonyí-
tani az esetleg szükséges veszélyek alkalma-
zása céljából, ezt férfias és hazafias eljá-
rásnak tartom. Hogy pedig egy jelesen
képzett, minden szépért és jóért lelkesedni
tudó férfi bizonyos foku közeledést tanu-
sit pártunk eszméihez, ezt egyenesen nye-
reségnek minősítem. De hogy függetlenségi
érelmü polgárok, mint párt, elveik fõntar-
tásával csak azért mennek a főispán után,
mert tisztelik benne a humanus embert és
mert társadalmi és jóléti intézkedéseitől
rendkívüli sok jót várnak, ezt már nem
értem. Az emberbaráti szeretet és jóléti
intézmények istápolása tulajdonképpen köte-
lessége minden embernek, annál inkább
minden pártnak.

Egy politikai pártnak azonban talán
mégis egyéb vezérlő intenciói is vannak,
minthogy a tuberculosis egyesület, a gyer-
mekvédő liga vagy valamely társadalom-
tudományi egyesület céljait magának kisa-
jgítsa és hogy a jövőben csakis, mint jóléti
intézmény járja az ő politikai útjait.
De elismerem azt, hogy ha ez mégis így
állna, ez csak dicsérni való dolog volna;
mert egészen bizonyos, hogy ezen jóléti
propaganda következetes keresztülvitelével
hasonlíthatatlanul nagyobb hasznot fog a
hazának és nemzetnek nyújtani, minf a nem-
zetromboló radikalismus érvényre juttatása
iránti eddigi törekvéseivel.

Azután szeretném megtudni, hogy mi-
féle érzés fogta el papságunkat és népünk-
nek ama részét, amely a néppárt program-
jának alapján áll, midõn észlelniök kellett,
hogy karöltve kell járniok a vallás ellenes
internationalis socialismussal, a galileisták-
kal és a szabadkõmivesekkel az idõközben
felbomlott fegyverbarátság alakjában?

Azután szeretném, ha felfedné azt a
különös képet, amelyet a megyei munka-
pártnak látszólag dissidens elemei föltün-

tetnek, amidõn elveik fõntartásának hangoz-
tatásával ama ministeriumot, amelynek épen
elveik alapján természetes ellenzékét képe-
zik, üdvözletet és bizalomfõlet segítenek
megszavazni.

Hogyan lehet az, hogy a két antago-
nista, a radikális 48-as part és a munka-
párt dissidensei a fõrzspart hátrányára, de
elveik épségben tartása mellett így össze-
keveredhettek?

Beszélnék valami palotaforradalomfélérõl,
de én ezt pletykának tartom. Azt el
tudom hinni, hogy egy-egy kielégítettlen
ambitio a türelmetlenségben vagy a párt-
éreltemben vett fegyelmetlenségben kere-
sért érelmeinek levezetésére csatornát, de
hogy õsi 67-ek, akiket a politikai érvénye-
sülés sohasem izgatott, egy utat járjanak a
legveszedelmesebb radikalismussal csak
azért, mert megunták a saját pártjuknak
eddigi nagyon is céltudatos vezetését, ezt
nem tudom magamnak megmagyarázni. Én
nem hiszem, hogy elvhû férfiak ráérnének
ebben a vészterhes idõben arra, hogy a
magyar történelemnek a mohácsi vészt
megelőzõ idõszakát elõlõképezzék.

S ha valamikor, így épen a mai idõk-
ben van a munkapárt hazafias, józan kon-
servativismusra és a kormánnyal szemben
való kritikai szerepkörére szükség. Ennek a
pártnak ez idõ szerint nemzetvédõ jellege
van. A pártra igazi képét és bélyegét gróf
Tisza István nyomta reá. De Tisza István
nemcsak egy név, hanem fogalom is: in-
carnatioja a hazaszeretetnek, elõrelátásnak,
csodás észtehetségnek, munkabírásnak és
energiának. Ezt pedig nemcsak én tudom,
hanem pontosan tudják politikai ellenfelei is.

Azután szeretném tudni, hogy ama
földmivelõk és gazdák, akik igazán mente-
sek az executio hatalom utáni vágytól és
eddigelé hûséges 67-ek voltak, miért vállal-
koztak látszólag dissidens befolyás alatt
ideiglenesen a chamelaeon szerepére?

Én azt hiszem, hogy ez egy felderít-
hetetlen rejtély; ezt õk maguk sem tudják
és saját szempontjukat megindokolni nem
tudják. Azonban ez jól van így; mert ezen
jelenség egy újabb adatot szolgáltat arra
nézve, hogy a politikai jogok radikális ki-
terjesztése és az általános szavazatjog meg-
adása tulajdonképpen még nagyon, de nagyon
idõelõtti.

Hát mindezek a dolgok olyan nagyon
kõdösek és olyan nagyon furcsák. Az ember
azt mondhatná, ha nem nehézkedné-
nek olyan nagyon súlyos idõk reánk, hogy
komikusak. De kinek jut most eszébe a
nevetés? Nevetni nem, de töprengeni, félve
latolgatni minden lépés következményét,
gyõtrõdni a gondolattal, hogy mi fog a
katakлизмából megszületni, ez igen, ez köte-
lességé minden lelkiismeretes, hazájáért
aggódó polgárnak.

Én nem kételkedem, hogy megyénk
politikai zürzavarából ami pártunk elvei
fognak ismét kristálytisztán kifejecesedni
és érvényre jutni hazánk és nemzetünk
emelkedésének javára.

A napfénynél világosabb, hogy a ma-
gyar és osztrák közösség súlypontja ma-

thematikai bizonyossággal fog Budapestre
átlengeni. Azonban ennek egy feltétele van:
az, hogy belsõ viszonyaink ne alakulódja-
nak azokhoz hasonlókká, amelyeket a Laj-
tán túl észlelhetünk és hogy azt az össze-
tartó erõt, amelyet a munkapárt képvisel,
nem szabad bármely indokolással széthu-
zassal meggyengíteni.

Dungyerszky György.

Dungyerszky György kölpényi nagy-
birtokos, a bács megyei elõkeõ társadalom
egyik közkedvelt vezetõtagja, pártönkivüli
67-es programmal föllépett a torontálme-
gyei ozorai kerületben. Dungyerszkyt szom-
baton közel 200 szótõbbséggel választották
meg kormánypárti ellenfele, Vrády Imre
ellen.

Ezt nemcsak annak a varázserõnek
köszönheti, mely tiszteletreméltó nevében
rejlük, hanem a mai viszonyokba beillõ ér-
dekes programjának is.

Dungyerszky György mindenekelõtt a
magyar-serb barátság õszinte, igaz hivé-
nek vallja magát. Ezzel a kijelentésével nem
lep meg bennünket, mert hiszen ez a föl-
fogás és érzés a Dungyerszkyek családi
hagyománya, de mégis fontos ezekben a
súlyos idõkben, amikor a nemzetiségi kér-
dés megoldása sok gondot okoz intézõ
köreinknek. Hive a legdemokratikusabb vá-
lasztójognak. *Jó és gyors közigazgatást kö-
vetel. A hadisegély fölemelése mellett is állást
fogal,* mert a mai nehéz megélhetési vi-
szonyok között az eddigi segélyösszeg a
szegények jogosult igényeit nem elégíti ki.
Gyors és becsületes békét óhajt, hogy a
nép végre rendes hivatásához térjen vissza.

Gyönyörû szociális érzékre vall az a
kivánsága, hogy a szegények számára in-
gyenes orvosi és gyógyszersegélyt, agkori
életbiztosítást és a családi tüzhely védel-
mét kéri.

Igaz szép, fenkõit irányeszme, me-
lyeknek a gyakorlatba való átvitele elsõ-
rendü nemzeti érdek.

— Latinovits Frigyes legyõzte Meskõ
Zoltánt. A lapokat az a hír járta be, hogy a
baja-bácsalmási autonómiai kerületben auto-
nómiai képviselõvé Meskõ Zoltánt választották
meg. Ez a hú éves. A kaihólikus papságnak
egyik jeles vezetõtagja ugyanis közli a *Bácsme-
gye* vel, hogy az autonómiai választáson két
jelölt állott egymással szemközt: Latinovits Fri-
gyes főrend, bácsborsódi nagybirtokos és Meskõ
Zoltán orsz. képviselõ. Latinovits Frigyes az
utolsó órákban lépett föl. És mégis, amikor e
hó 11 én *Bácsbokodon* a leadott szavazatokat
összeszámolták, kilüñt, hogy Latinovitsra 1525,
Meskõra 1492 szavazat esett. Így tehát Latino-
vits 33 szótõbbséggel gyõzött. Az új autonómiai
képviselõ a kath. egyháznak egyik hithû, buzgó
tagja, aki hivel körében méltán bívond nagy
népszerűségnek, amit tegyobbán bizonyít az,
hogy Katymár, Borsód, Kísszállás, Madaras,
Bácsalmás, Kuubaja, Vaskút, Borota és Rein
községek egyhangulag szavaztak reá.

A rekvirálásokról.

Scultéty Ferenc alispántól.

A közlelmezési miniszter előtt is annak idején számtalan érveléssel támogatva kimutattam, hogy a megyétől követelt contingens beszoállítására gondolni sem lehet.

Arra azonban, hogy a reánk kivetett mintegy 2.600.000 mm-ból hét heti megfeszített munka után csak 250.000 mm. fog befolyjni, magam sem voltam elkészülve.

Hogy a kedvezőtlen eredménynek mik az okai, arra már több ízben rámutattam. *Tulfoasztás, a kenyérmagvaknak állatetésre való felhasználása, jogosulatlan eladás és a gabonának kicsempészése*, végül a készletek egy részének *eltitkolása*, illetve *elrejtése*. Mindmennyi olyan tényező, melyekkel a kormány nem számolt akkor, mikor a vármegye terhére eső és általa beszoállítani kívánt gabonamennyiséget megállapította, amihez hozzá kell tennem, hogy minden jel arra mutat, hogy a múlt évi tengeri termés összmenyiségre is tulmagasra lett becsülve, amit egyébként kezdetől fogva állítottam és a közlelmezési miniszter ural szemben erősen vitattam is.

A rekvirálások aggasztó eredménytelensége arra indította a közlelmezési megbízott urat, hogy új rendszerrel tegyen kísérletet, amnyiben egy-egy községben nagyobb számú katonaságot pontosított össze és ott az idegen községekből kirendelt rekviráló közegek segítségével a hatósági igénybevételt a legnagyobb eréllyel és a lehető legrövidebb idő alatt lefolytatta.

Az első ilyen állomás *Szentülöp* község volt.

Az eredmény meglepőnek bizonyult: mintegy 2500 mm. *rejtett* készlet került napvilágra.

Ez az eljárás azóta megismételtetett Sztapáron, Kerényen, Cservenkán, Militicsen, Bácsordason, Szenttamáson s habár a számszerű adatok nem is állanak még rendelkezésemre, annyi megállapítható, hogy ezzel a módszerrel aránytalanul több készlet jut a hatóságok kezére, mint a rekvirálásnak normális keretek között való fogatosítása révén.

Ez pedig, amennyire örvendetes a közellátás szempontjából, annyira elszomorító és végeredményben hátrányos a lakosságra. Mert ez a rendszer kétségtelenül nagy zaklatással, személyes megterheléssel és a községekre nagy költséggel jár, miért is mellőzése volna kívánatos, a kézzelfogható eredményekre való tekintettel azonban *lehetetlen ellene kifogást emelnem*.

Éppen azért az eddig kísérletkép folyamatba tett, említett eljárás a jövőben *minden községben fogatosítva lesz*, s amikor Nagy Ferenc, közlelmezési államtitkár ur s az ujonnan kinnvezett kormánybiztos ur itt jártak, szintén a *nagy katonai erővel fogatosítandó rekvirálások mellett döntöttek*.

Igaz, hogy a megnevezett urak felajánlották a katonai rekvirálások teljes beszoállítását, ha az eddig rekvirált készleteken felül még 1.200.000 métermázsát garantálják; ezt a mennyiséget azonban *nem vállalhattam*, amint hogy nem vállalhattam volna ennél sokkal — sokkal kisebbet sem.

Igy a megye közönsége még súlyos meggyoróztatásoknak néz elébe, melyeket azonban a közlelmezés válságos helyzetének és az elkerülhetetlen szükségnek teljes tudatában *megadással kell elviselnünk*.

Ugy magam, mint a főispán ur teljes odaadással igyekszünk ezt a kérdést az adott viszonyok között elérhető kedvező megoldásra vinni.

A főispán ur egyébként *nagyfontosságú akciót* indított abban az irányban, hogy a megye közönségét a katonai uton fogatosítandó és a megye egyik-másik községében már meg is kezdett *zsír-rekvirálástól mentesítse*.

Felajánlotta ugyanis a közlelmezési kormánynak, hogy önkéntes adakozás útján összehoz 150 wagon zsírt, ha ezzel szemben *garantiált kap arra, hogy a zsírrekvirálás sem most, sem a jövőben fogatosítva nem lesz*.

A közlelmezési miniszter ur ezt az ajánlatot *elfogadta*.

Mint hogy a megyétől várt 150 wagon nem jelent többet, mint a termelőktől beszoállítandó háztartásonként 10—15 kilogrammot, a *legszebb reményekkel nézhetünk az akció elé*, melyet a magam részéről természetesen a legmelegebben fogok támogatni.

Még egy újabb rekvirálás is fenyeget bennünket: a *zöldségféléknek, hagymának s a káposztának* katonai erővel való igénybevétele. Erre külön miniszteri megbízott van kiküldve.

A zombori főgimnázium és a kereskedelmi iskola.

Kötelességemnek tartom a közigazgatási bizottság és főispán ur figyelmét azokra a megdöbbentő állapotokra a melyek a *zombori állami főgimnáziumban és a kereskedelmi iskolában uralkodnak, felhívni*. Bár ezen intézetek nincsenek a vármegye területén mégis tekintettel arra, hogy a kereskedelmi iskola tanulóinak 44 százaléka, a gimnáziumnak pedig körülbelül 30 százaléka megyébéli a jövő nemzedék legértékesebb elemeinek mentése érdekében kötelességem a közigazgatási bizottság előtt foglalkozni ezen intézetek ügyeivel.

Az egészségügy követelményei szerint 4 1/2 m. magas teremben egy tanulóra legalább is 1 1/2 méter padló felületnek kell esnie. Ez a terület a kereskedelmi iskolában megvolna, azonban a szűnkek között a 125 tanuló kénytelen egy hosszú zárt folyosón meghuzódni, melynek egyetlen ablaka az árnyékszék helyiségbe néz. Az intézetben testgyakorlást nem tanítanak, az intézet könyvtára, szertárai mind hozzáférhetetlenek. A tanulók egészségi állapota állandóan kedvezőtlenebb, míg 1914—1915 ik évben 4451, 1915—1916. évben 4332, 1916—1917. évben 4735, az 1917—1918. I. felében 3008, tehát az év végéig előreláthatóan 6000 órát mulasztanak a gyermekek.

A tanulók számaránya pedig alig változik e 4 év alatt.

A gimnázium 8. osztálya el van helyezve az ipartestület 6 szűk, sötét, alacsony helyiségében, a tanítás pedig úgy történik, hogy déli előtt 8—1-ig a tanulók fele, 2—7-ig a másik fele nyer oktatást.

Miután egész nap folyik a tanítás szellőztetésről szó nem lehet.

Az I. számú helyiség köbtartalma 257 m³ délelőtti 58, délután 50 tanulóval,

A II. számú helyiség köbtartalma 178 56 m³ délelőtti 38, délután 37 tanulóval,

A III. számú helyiség köbtartalma 104 m³ délelőtti 15, délután 21 tanulóval,

A IV. számú helyiség köbtartalma 89 m³ délelőtti 20, délután 26 tanulóval.

Miután pedig elégséges szellőztetéssel a törvény és a közegészségügy szabályai 12 négyzetméter padló területet követel 45 méter magas teremben, érthető, hogy e termeknek csuított helyiségek minő veszélyt rejtenek magukban a fejlődő ifjuságra.

Míg 1912—1913 évben mulasztott órák száma 3814,

1913—1914 évben a mulasztott órák száma 3780,

1914—1915. évben a mulasztott órák szám 5153,

1915—1916 évben a mulasztott órák száma 5486,

1916—1917 évben a mulasztott órák száma 6700.

A tanulók száma majdnem változatlan, a háborus tanévek pedig másfél hónappal rövidebbek a béke évek tanévével szemben.

Ettelintve azon szomorú számoktól begazosítható, hogy több tanuló tudóvész miatt kénytelen volt az iskolából kimaradni, a rövidlátó tanulók száma pedig feltűnően szaporodott. Tornatanítás megszűnt.

Itt is mint a kereskedelmiben a tanítást akadályozza a *szertárak hiánya*.

A háboru kitörésekor át kellett adni modern és egészséges helyiségeket a katonáknak. Nem is szóhatunk ellene, mert mindenképp felelt állott

a hadviselés beteg katonáink jó elhelyezésének és gyógyításának érdeke.

Ma azonban amikor megszűnt legnagyobb frontunk az orosz, megszűnt a szerb, a montenegrói és előreláthatólag rövidesen a román front is, amikor a katonák kórházak látonganak az ürességtől, ma amikor egymásután csukják be a barakokat és a mikor látjuk, hogy már a karmeliták zárdáját sőt most már a női zárdát is kiűrik a katonák, *nem szabad tovább hallgatógn tőrünk a legértékesebb anyag elsatnyulását és kiképzésének hiányosságát*.

Még az a kifogás sem állhat meg, hogy nincsen elég középülete a zombori tartalékkórháznak, mert a gimnázium épületében körülbelül 120 beteg helyezhető el, míg a honvéd és Ferencz József lakóházban sokkal több. A kereskedelmi iskolában pedig tudomásom szerint már hosszú idő óta nincsen beteg.

Arra kérem a főispán urat és a közigazgatási bizottságot, hogy a két fontos iskola kiürítése érdekében a szükséges lépéseket *sürgősen és a legnagyobb nyomatékossággal tegye meg*.

Dr. Spitzer István,
vármegyei tisztii főorvos.

Bácsmege közyülése. Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 21-én csütörtökön, dr. Baloghy Ernő főispán elnöklésével rendes évnegyedes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatára 189 ügyet tűztek ki. Ezenkívül lesz még pót-tárgysorozat is. Ezen az ülésen nyugdíjazák *Tárczay Dezső* főszoigabíró, akinek helyét, valamint az óbecsei főszoigabírói állást is betöltik. Tárgyalásra kerül több politikai természetű ügy is. A közgyűlés igen látogatottnak ígérkezik.

Horthy Miklós.

A király nagybányai *Horthy Miklós*t, az oroszlanlelkű tengerészt flottaparancsnokká és soronkívül ellentengernaggyá nevezte ki.

Első eset, hogy a flottaparancsnoki állásba magyar ember jutott. Hogy a király kegye ily szokatlan jóindulattal irányult a fiatal hős felé, annak kétségtelenül azok az okai, hogy a háboru alatt a legbátrabb és legalaposabb képzettségű tengerésznek ismerte meg, aki nehéz körülmények, súlyos viszonyok között talpraesett, gyors és önálló intézkedéseivel mindég eredménnyel meg tudta védeni a hadviselés veszélyeztetett érdekeit. Páratlan előléptetésének *közvetlen oka* azonban *Horthy Miklósnak* olyan hősi cselekedete, melyről most, a háboruban — több okból — nem írhatunk, de amely *»a cattaroi dicső tett«* néven örök időkre a történelembe kerül.

Az új flottaparancsnok tudvalevően fivére nagybányai *Horthy István* huszár-tábornoknak, aki a keleti fronton dandárának számos győzelmével szintén dicsőséget szerzett a magyar névnek.

Szutrély Lipót Jánoshalmán.

Jánoshalma, 1918. március 12. (*Saját tudósítók*tól.) E hó 10 én délután hozzánk érkezett *Szutrély Lipót* orsz. képviselő, a jánoshalmi központi szeszifőző szövetkezet elnöke. Kisebretében voltak *Koller Oszkár* bácsalmási főszoigabíró, *Goricsnigg Emil* bajai főbiztos és *Kohányi Márton*, a bácsalmási szeszifőző ügyvezetője. Megtekintették a jánoshalmi szeszifőzdet. Fogadásukra megjelentek *Nagy Pál* Sándor községi bíró, *Kopoczky Győző* és *Ispánovits Daniel* községi jegyzők, *Beck Emil* üdvözölte az urakat, szép szavakkal köszönte meg képviselőink és kíséretében levők szives látogatását, különösen kiemelte *Szutrélynek* a szeszifőzde körül szerzett érdemeit. Hangsúlyozta, hogy a főzde üzembehelyezése elsősorban az ő érdeme. Majd Beck Emil ügyvezető vezetésére és magyarázatára mellett megtekintették a főzdet. Félórai kórseta után *Szutrély Lipót* orsz. képviselő melegen

mely némely újságkiadónak főoglalkozása, nálunk ismeretlen fogalom.

A *Bácsmezei Napló* felelős szerkesztőjét figyelmeztetjük, hogy 1917. december hónapjában őt és lapját súlyos vádakkal illették. Ugyanakkor a szabadkai »*Délvidék*« is azt vágta a szemé közé, hogy sértegeti a papságot és gyalázza a keresztény vallást. A *Bácsmezei Napló* erre műföhláborodással kijelentette, hogy a »*súlyos*« sértésekért a bíróságnál vesz elégtételt. A sajtópört ellenünk és a »*Délvidék*« ellen megindította. Azóta három hónap elmúlt. A sajtópör elmaradt. A *Bácsmezei Napló* felelős szerkesztője bizonyára tudja, hogy miért. Mi is.

A bajai csecsemővédelemi egyesület.

Baja, 1918. március 14. (Saját tudósítónktól). Dr. Vojnits Ferenc polgármester a m. év dec. közgyűlésén terjesztette elő a bajai anya és csecsemővédelemi egyesület alakulásának eszméjét, amelyet a törv. bizottsági tagok a legnagyobb lelkesedéssel fogadtak el és 10—12000 korona hozzájárulást szavaztak meg a létesítendő egyesület részére — aszerint mint amennyire szükségére lesz. Az egyesület tervezetét dr. Pollermann Artur tisztii főorvos a budapesti Zsófia egyesülettel karöltve dolgozta ki, ugyancsak az övé a kezdeményezés érdeme. Baja város ügyszólván az első városok közt van, amelyek az anya és csecsemővédelemi kötelességükbe belevezetik és erre egyesületet alakítanak. Eppen azért azt hiszem nem lesz érdektelen az egyesület tervezetének ismertetése.

Két részre osztanak Baja városát az északi és déli kerületekre, amely kerületek élen egy-egy hatósági orvos áll, és intézi az anya és csecsemővédelemet. Minden csecsemő nyilvántartásba kerül megszületésekor és pedig azáltal, hogy a főorvosai hivatal tudomást szerez róla. A főorvosi hivatal a bejelentés után meggyőződést szerez arról, hogy az újszülött születnek módjában áll-e a gyermek egészségéről és neveléséről gondoskodni. Ha a szülők jómódúak úgy egy tájékoztató könyvet küld nekik amelyben a gyermek gondozására vonatkozó legszükségesebb, tudnivalók befolglaltatnak. Ahol azonban a főorvosi hivatal a gyermek nevelését veszélyeztetve látja — akár az anya betegsége, nyomora vagy más okokból — oda a tisztii orvos védőnővel kimegy és megállapítja a szükséges lenni-valókat, védőnő felügyeletére bizza a csecsemőt. Ugyancsak az egyesület látja el ruhával, fehérneművel a kis gyermeket ott, ahol arra rászorúlnak és módot nyújt a dolgozó anyának, hogy ne keljen magának szoptatni gyermekét, ha ezáltal munkájában akadályozva van. Végül buzdítani akarja az anyákat gyermekeik minél gondosabb nevelésére, azáltal, hogy jutalmat tűz ki azon anyák részére, akik 6 hónapos vagy 1 éves korukig a legegészségesebben és legcselemben nevelik a gyermeküket.

Eddig a tervezet. Dr. Pollermann Artur főorvos az anyák kioktatására sorozatos előadásokat tart a liceális egyesület keretében a gyermek táplálkozásáról — védelméről és az anyavédelemről. Érdekes és tanulságos előadásról — a legközelebbi lapban fogok beszámolni.

HIREK.

Vád.

Vádolom az Eget!
Vádolok a földön mindenkit.
Fájó zokogással panaszlom,
Szívemnek keservit.

Ó, minek is életem?
Hisz' boldog ugyssem voltam soha;
Ostorzott szűmelen az élet,
Mint egy rossz mostoha.

Ó, minek is életem?
Töprengve annyiszor kérdezem,
Hisz' nem volt egyéb az életem:
Örökös küzdelem.

Nem volt jogom hozzá,
Hogy egy vádgyam is teljesüljön,
Hogy szívem egy bohó álomnak
Öszintén örüljön.

Vagy nem érdemltem,
Hogy meghallgatásra találjon
Valamelyik igaz, áhitott
Forró kívánságom?

Szerencsétlen legyek!
Megírva így lett az én sorsom,
Gyötrődött lélekkel mindvégig
A keresztet hordom.

Vádolom az Eget!
Halljad panaszsomat Istenem!
A sors könyvébe oly szigorun
Mért irtad a nevem?!

MERSZTORFNÉ NACSA TESSA.

Katona-bánat.

A szent magyar beszédet
Jaj de ritkán halljuk! —
Akkor erre laknak,
Nem volt magyar anyjuk.
Nincs itt testvér messze
E bús, havas tájon;
Ha jön is, csak azért,
Hogy a szívünk fájjon.

Ti nem is hinnétek:
Hogy kacagnak rajtunk,
Ha olykor egymás közt
Magyar szóra hajtunk.
Bot a fülük hozzá,
Nyelvünk nekik csoda. —
Jó, hogy még oly vig a
Magyar-baka-nóta!

Hej de, akl egyszer
Asztalnál ült velünk,
Az aztán örökké
Tisztelő emberünk;
Sőt a cigány-szónál
Sok a csárdást járja, —
Mert a magyar kedvnek
Nincs a földön párja.

Dr. RISS PÉTER.

Forgácsok.

Szegény, szegény felmentettekén óriási sérelem esett. Olyan nagy sérelem érte őket, hogy még oly tekintélyes lap is, mint az *Az Újság*, kénytelen volt bojkottot szavát felelni, a mindenüket feláldozó, életüket kockáztató sajnálatraméltó felmentettek érdekében. Míg a boldog szerencsés bevonultak, a katonák, ingylenreméltó kényelemben, a legnagyobb életbiztonságban, csupa öröm és semmittevés között élvezik át ezeket a nehéz napokat, addig a szegény sajnálatraméltó felmentettek itthon, családjuk és jószágaik körében a legnagyobb mérvűbb kényelmetlenségben, pergőüzben és szigorú szubordináció közepén teljesítik a hazájukat védő foglalkozásukat. Nem elég ez a nyomoruságos életmód, amelyet a fronton küzdők pompázó uri életmódjával szemben szenvedniük kell, most jön még valaki, aki arra merészel felhívni őket, hogy a hadi árva és özvegyek, meg a rokkantak javára adakozzanak. Hát nem bojkottot szavát ez? Mégis csak borzalmas igazságtalanság azt kívánni azoktól, akik itthon a háboru előtti foglalkozásukat kénytelenek üzni és fel vannak mentve a sokkálta könnyebb és veszélytelenebb véradó alól, hogy fizessenek, adakozzanak, áldozzanak azokért a szerencsétlenekért, akik a nagy harcban, a haza védelmében, elvesztették az apjukat, a kenyerkeresőt, vagy a férjüket, — vagy pláne aki elvesztette az egészségét, a munkabírását, aki megrokkant és féltárbba, félkarral, féltüdővel áldozott a hazának. . .

Ilyen jogtörő igazságtalanságok eget kérnek! Ezek hallatára melió haragra fog gerjedni Tóth belügyminiszter ökegyelmessége és haragjával le fog sújtani az ország hőseinek elnyomójára, bácskai nagy földinkre, torontálmegye főispánjára, dr. Stener Györgyre. Rémes! Rettenetes! Meg elgondolni is rettenetes az ilyen méltatlan eljárásnak a következménye: ma-holnap előállhat az a katasztrófa, hogy a felmentettek felcsereleik

ithoni kálváriájukat a lövészárók, vagy a katonai szolgálat főiri kényelmével. És aztán mi lesz a mi hön szeretett szép hazánkkal??!

Groll József.

Uj előfizetőinket, akik a lapdíjat most küldték be, értesítjük, hogy előfizetésük április 1-én kezdődik.

Főispáni kinevezések Szabadkán. Dr. Balogh Ernő főispán Szabadkán kinevezte tiszteletbeli városi tisztii főorvosokká dr. Faragó Géza tb. tisztii orvost és dr. Halmi István városi tisztii orvost, tiszteletbeli tisztii főügyészekké: dr. Fischer Jákó, dr. Piller Artur, Schossberger József, dr. Manojlovičs János, dr. Bán Lajos és dr. Pieszkovics András ügyvédeké, tiszteletbeli ügyésszé pedig dr. Békffy György ügyvédét.

Bernáth István kitüntetése. A királyi korláti Bernáth István dr.-nak, a Magyar Gazdaszövetség igazgatójának a szociális és szövetkezeti ügy, valamint a mezőgazdaság terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a Ferenc József-rend középkeresztjével a csillaggal adományozta. Bernáth István a magyar gazdasági életnek egyik legelső vezéralakja, aki minden gazdasági mozgalomban Dardnyi Ignác oldalán, kinek legbizalmasabb embere, legelő harcol. Az ő alapos, hazafias és önzetlen működéséhez a fényes sikerek hosszú láncolata fűződik. Kevés ember lett a magyar mezőgazdasági érdekeknek annyi szolgálatot, mint Bernáth István. A nagy kitüntetésre tehát alaposan rászolgált. Bernáth a szakirodalom terén is a legkiválóbbak egyike. Lapja a kitűnően szerkesztett »Magyar Gazdaszövetség« a magyar sajtóéletben első vonalon áll.

Március 15-ike Zomborban. Zomborban — mint nekünk írják — a megszokott hazafias kegyelettel áldoztak a nagy napnak. Kőrömczy Ernő apátplebános díszornátusban ünnepi misét celebrált kaplányai segédletével. A mise alatt Trischler Gyuláné urnó gyönyörűen énekelt. A fiatalság a Rákóczy szoborhoz vonult, ahol Sebestyén főgm. tanuló jói átgondolt alkalmi beszédet tartott. Déután a nagyközönség a város-háza dísztermében jött össze, ahol dr. Margulics Ede ny. egyetemi tanár erős alakra épített, nagyszabású, szárnyaló gondolatokkal és a nagy időkben merített megkapó eszmékkel telített ünnepi beszédet mondott. Horváth Dezső és Heisinger Aranka alkalmi költeményeket szavaltak nagy hatással, Resch Mariska, Resch Nussai és Kobelits Anna pedig néhány hazafias tárgyú éneket adták elő szép hanggal és meleg érzéssel.

Előléptetett és kitüntetett katonatisztek. Weisz Sándor apatini tüzérszázost, ki a keleti és az olasz fronton sok véres harcban vitéz magatartásával kitüntette magát, hadnaggyá léptették elő, Kautz Róbert 23. gy. e. századost őrnaggyá, Latinovits Szaniszló népfőlkelő zászlóst ny. zombori vármegyei lanácsost hadnaggyá, dr. Dudás György zenial zászlóst hadnaggyá, dr. András Ernő 86. gy. e. hadnaggyot főhadnaggyá, Périts János, Pető Barnabás, Radosits István, Szathmáry István, Vojnits Andor, Petrovits György ó. h. h. gy. e., Nádas Kalmán 86. gy. e. zászlóost hadnaggyokká, Eberhardt Géza 23. gy. e. hadnaggyot főhadnaggyá léptették elő.

Ujvidék város gabona rekvirálása — mint levelezőnk jelenti — kielégítő eredménnyel járt. A leszállítandó kontingens 300 vagon gabonában, illetőleg örményben lett megállapítva. A fejadag leszállítása mellett 265 vagonot hoztak össze a rekvirálók.

Egy tanító érseki kitüntetése. A kalocsai érsek Povitschil Károly garai jeles tanítót, a regőzei espereskerületi tanítóság világi elnökét igazgatótanítónak nevezte ki s erről a következő megleghangu leírásban értesítette: »A garai esperes plebános ur, mint iskolagazgatónak felterjesztésére, tekintettel eddigi sikeres tanítói működésére, családi és polgári életében tanusított az egyház szellemének megfelelő magatartására és kifogástalan hazafias érzületére, kinevezem Tekintetességedet a garai róm. kath. iskolák igazgatótanítójává azon reményben, hogy igazgatói teendőit a r. k. isk. Rendszabályok 187. és következő szakaszaiban előirt módon teljes megelégedésre fogja végezni. Működéséhez Isten áldását kívánom! Kalocsa stb. Dr. Városi L. Árpád érsek — Petrovác József e. l. főtanfelügyelő.

Jegyzőválasztás Csátalján. A Szilvásy György javozásával megüresedett csátaljai jegyzői állást — mint levelezőnk írja — e hó 7-én töltötték be Vojnich Máté főszolgabíró elnöklésével. Egyhangulag és nagy lelkesedéssel Légi Lajos szépligetii jegyzőt választották meg. Egi a jegyzői karnak egyik a legtehetségesebb tagja, aki nemcsak hivatalos állásában fejtett ki eredményes tevékenységet, hanem a jegyzők szociális

mozgalmaiban is az első sorokban vett részt. Igen gyakran irányító eszmét adott, hogy miként kell a jegyzők létfenntartását érintő nagy kérdéseket helyesen megoldani. Alapos készletességű, edzett munkaszerű, önállóan cselekvő tisztviselő, akinek működése mindig csak jót, üdvöset jelentett arra a községre, melynek ügyeit intézte.

Halálozások. *Joanovich Sándor* temesmegyei főispán, Baja, Szabadka, Újvidék, Zombor városok közfelfelügyelése kormánybiztosa a napokban Budapesten szívszélhűdésben meghalt. Kiváló készletességű férfi volt, aki pályafutását a közigazgatási lépcsőzet legalsó fokán kezdte. Szorgalmával, nagy tudásával csakhamar elérte az alispáni, majd főispáni állást. Ebből az utóbbi állásából ellenfelei ki akarták tenni a évégből minden ezeközti főhasználtak. Tervük azonban nem sikerült, mert Joanovichhoz Eszterházy és Wekerle, valamint Ugron és Tóth János ragaszkodtak.

Wagner György Újverbász község nyugalmazott jegyzője e hó 16-án 74 éves korában meghalt. Az elhunyt a jegyzői karnak egyik legtehetségesebb tagja volt, aki mélyen átgondolt, tudatos és komoly munkázkodással mindenkinek szeretetét és becsülését biztosította a maga számára. Mint Újverbász község vezetője hivatalát a legököltebben töltötte be. Tevékenységének nyomai az ottani közélet minden terén a legérelmesebben érezhetők. A virágzó községnek a gazdaság és kultúra terén való hatalmas föllendülése elsősorban az ő nevéhez fűződik. Temetése másnap volt. Ezernyi tömeg volt jelen, hogy szeretettel halottjuknak a kegyeletes végtelességet megadják. Az elhunytban *Wagner G. Adolf* ev. főesperes az édesatyját gyászolja.

Jusits Antal ny. törvényszéki bíró e hó 9-én 66 éves korában Zomborban meghalt. Nagy részvételt temették el.

Szudényi Gyula zental r. k. kántor 60 éves korában meghalt. A derek férfit a lakosság közérzetével temették el.

Vukov Lázár újvidéki jónévű kereskedő 78 éves korában meghalt.

A pacseri és bácsujfalu jegyzői állásokat rövidesen betöltik. *Dr. Fratricsevits István* lopolyai és *Szemző Károly* hodsági főszolgabírók már kiírták a pályázatot. A föltételek lapunk mai számában megjelent pályázati hirdetményekben olvashatók.

Érettségi vizsgálatok Újvidéken. Újvidékről írja munkatársunk: Mint a felső kereskedelmi iskolában, mint a gimnáziumban a múlt héten tartották meg az ugynevezett hadiértségi vizsgálatokat. Valamennyi besorozott ifjú sikerrel tette le a vizsgát. A kereskedelmi iskolában ötven, a gimnáziumban hatvan.

Áthelyezett tanár. A közokt. miniszter *Eichner Zsigmond* újvidéki állami felső keresk. iskolai tanárt Budapestre helyezte át.

A vasuti lopások megakadályozásáról — mint újvidéki levelezőnk írja — érdekesen nyilatkozott a helyi lap egyik munkatársának az újvidéki rendőrség bűnügyi osztályának nagytehetségű vezetője *Vései Elek*, tb. rendőrfőkapitány. Szerinte a napirenden levő és már az egész országot behálózó vasuti lopások tolvajai, tapasztalat szerint, a máv. alkalmazottai köréből kerülnek ki leginkább és ha a látszat nem csal, ebben nagy segítségükre van a pályaudvari katonai őrség larchy ellenőrzése, esetleg ősszejátszása. Az életre való orvosságot is megadja a kiváló rendőrfőnök. A lopások ismétlése esetén elsőben is a katonai őrség tagjai vonuljanak be — a frontra.

Átmenetgazdasági biztos. A különféle biztosok körében és korában a szegény honfi tájékozódó képessége sem biztos már. A gyermekkorát és átmenetgazdasági minisztérium máris egy újabb fajta biztossággal örvendeztette meg a hazát, még pedig az átmenetgazdasági biztos ténykedésével. Újvidéki tudósítónk jeleníti ugyanis, hogy a főispán előterjesztésére a megnevezett minisztérium vezetője Újvidék város föltételére átmenetgazdasági biztosul *Pekhtó Béla* építőmestert, az újvidéki ipriestület érdemes elnökét nevezte ki. Éljen!

Önkéntesek Apatiban. A budapesti 32 cs. és k. gyalogezrednek rekosszentmihályon állomásozott önkéntesosztaga e hó 10-én, vasárnap Apatiba érkezett, ahol az ifjúk a tisztiskolát látogatják. Apatiban jelenleg — mint levelezőnk írja — közel ezer önkéntes van. A tisztiskolák főnöke *Tellmann* alvezetés, aki felelősségteljes hivatását a legököltebben tölti be.

A Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókjának főnöke, *Jakobcsits Imre*, kinek működéséhez a szabadkai intézet sok sikere fűződik, igazgatóvá nevezék ki. Az előzetes kiváló képzettségű főadama magaslaton álló férfinak jut osztályrészül.

**A Délmagyarországi Magyar Köz-
művelődési Egyesület** március 24-én délelőtti 10 órakor Szegeden, az egyesület székházának tanácskozási termében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlést megelőzően március 13-án d. u. fél 4 órakor elnöki tanácsi és d. u. 4 órakor igazgatósági ülés lesz. A napirendre felb-
bezők vannak kiűzve.

Megszüntetett fegyelmi. A *Tárczay* Dezső főszolgabíró és a zombori járás négy jegyzője ellen megindított fegyelmi eljárás során kitünt, hogy nevezeteket mulasztás nem terhelte és így a fegyelmi eljárást megszüntették ellenök.

Elitelt élelmiszer-csempész. *Bugarszki* Velimir, szerémszegi gazdát — mint újvidéki munkatársunk írja — folyó hó 9-én Újvidéken a rendőrség elfogta, amint 4 szekéres való élelmiszerek a Dunán való átcsempészése végett épen pihenőt tartott. 625 kgr. sertésbőr és szalonna, 900 kgr. buza, 860 kgr. szemes tengeri, 70 kgr. korpa és 20 kgr. burgonya volt a szekéren, amelyet Bugarszki titokban Temerinben vásárolt össze. A rendőri büntető bíróság élelmiszerek elkobzásán kívül 2 hónapi elzárásra mint fő- és 1200 kor. pénzbüntetésre mint mellék-
büntetésre ítélte el a csempészt, aki az ítélet ellen felb-
bezőt jelentett be.

Újvidék város közegészségügyéről dr. Fenyő Győző tisztifőorvos a következő jelentést terjesztette elő: Február hónapban a város közegészségügye elég kedvező volt. A fertőző betegségek az előző hónaphoz képest nem mutattak szambajóvá szaporodást. Bejelentettek 4 vörheny, 10 diftéria és 13 tifusz esetet. Meghalt a város területén 43, a közkórházban 29, ezek között 14 idegen, összesen 72 egyén. A fertőzőbajok közül 1 esetben tifusz, 13 esetben pedig gümőkór volt halálos kimenetelű. A városi kórházban 130 férfit és 165 nőbetegét ápolnak.

Baja városnak tejjel való ellátásáról dr. *Pollermann* tisztifőorvos eme érdekes jelentést tett: »A városnak tejjel való ellátása körül az elmúlt hó folyamán több momentum érdemel említést, az első az, hogy a saját kezelésbe vett cs. és kir. tartalékkórházi ellátás szükségessé tette Regőcse község felesleges tejének kényszerűen való rekvirálását. A rekvirálási katonai segítséggel magam végeztem és így személyesen győződhettem meg a takarmányhiány folytán előrelátható tejszükségről. A másik megemítésre méltó *Vaskut* község és a borsodi *Tul-Tománovics*-féle uradalom tej mennyiségének lefoglása Budapest szekerőváros részére. Ezt a mi városunka igen érzékenyen érintő, bizonyára tévedésen alapuló intézkedés sürgős távirati uton a közfelfelügyelési minisztériumban egyrészt elintéztet nyert, amennyiben *Vaskut* község tej-mennyisége a lefogalást követő harmadik napon felszabadult.

Felmentik a segédszolgálatos tanítókat. Közöjük a honvédelmi miniszter 42025/3. sz. legújabb rendeletét, mely szerint a mögöttes országtészben katonai szolgálatot teljesítő, legénységi állományú tanszemélyzet, nevezetesen egyetemi, műegyetemi, jogakadémiai, gimnáziumi, realszkolai, keres. akademiái, felső keresk. iskolai, felsőbb leányiskolai- és tanítóképző intézeti ogy tanárok, továbbá polgári iskolai, gyógypedagógiai intézet önálló gazdasági iskolai, kereskedő és iparos-tanoniskolai, tanítóképző-intézeti gyakorlati iskolai, állami elemi iskolai, községi, teleküzeti és tansulat iskolai ogy tanítók, — zene tanárok és tanítók nem tartoznak a felmentendők közé — akik bizottsági bemutatásnál, vagy teüvizsgálatait országtész vagy segédszolgálatos alkalmazási csoportba jutottak, és Magyar ország területén levő valamely fent felsorolt iskolában stb. való alkalmazásukat megbízhatóan igazolva, a pótestek által ideiglenesen azonnal felmentendők és a nentenyleges viszonyba helyezendők. Az 1894—1900. évb. szünetelt egyéneket nem mentik föl. A pótestek az ideiglenes felmenteteket igazolványai rajtuk el. A felmentések felet végérvényesen a felmentéseket intéző minisztérium bizottság dönt, amely e következő határozatokat hozhatja: a) Az ideiglenes felmentés azonnal érvényét veszti. b) A felmentés — ig érvényben marad (oly egyéneknek, akik csak meghatározott időre jutottak a segéd-, illetve országtész alkalmazási csoportba.) c) A felmentés bizonytalan időre érvényben marad (oly egyéneknek, akik véglegesen a segéd-, illetve országtész alkalmazási csoportba jutottak.)

KÖZGAZDASÁG.

A bácsmegyei gazdákhoz a Bácsmegyei Ga. d. Egyesület napunk úján eme felhívást intézi: Értelmitük gazdajainkat, hogy a lenmag határa 150 koronában van megállapítva. A magyar ogy és zairközpont a szerződési kötöknek a

szükséges vetőmagot 115 koronáért adja, a le-
szállított mennyiségének megfelelő lenmagpogácsa
felét biztosítja. Bővebbet fenti központ ad. Ajánl-
juk ahol a lépfene, sercegőszűk és sertés-
orbánc tavaly fellépett a gazdák állataikat a
legelőre való kihajtás és a gazdasági munkák
megkezdése előtt oltassák be, mert a későbbi
oltásokhoz nem lesz elegendő állatorvos. A még
talpon álló nádat fel kell égetni, hogy az új már
a takarmány inség folytán zölder takarmányoz-
ható legyen. Ültessük a kapásnövényeket négy-
zetes fészekbe, mert kevés lesz a munkás, kevés
a munkaerő, keresztbe műveléssel azt lényegesen
csökkenjük, a vetőmaggal is takarékoskodunk.
Krumpliból kevés lesz a vetőmag. Vágjuk hoz-
szában a nagyobb krumplikat kettőbe. 3—4 órán
át hagyjuk elparásodni, hogy a talajban gyorsan
el ne korhadjon.

**A bácsmegyei borfűzetről és a szőlők
állapotáról** eme jelentések számolnak be:
Mélykut. A kedvező őszi időjárás alatt a
szőlővesszők rügyei tökéletesen beértek s így
a tél viszontagságait is könnyebben és biz-
tosabban kiállhatják. A rügyek ezidélég épek.
A szőlőkben ezidélő szerint minden munka szünet-
tel, ami legnagyobb részben a munkások és az
igásállatok hiányának tulajdonítható. A gazda,
miután a szalmát is elvitték tőle, kevés trágyát
gyűjthet s amit gyűjt is, nem a szőlőbe, hanem
a szántóföldjére hordja. Akinek pedig igája nincs
s a trágyát fuvarossal akarja hordatni, a fuvar-
díjat nem képes kifizetni, annyit kérnek. Ha a
fuvaros naponként 60—80 korona fuvardíjat nem
kereshet, úgy nem is dolgozik. A tórköly, ahol
még megvan, most is kiűzöttéül áll. A község-
ben nincs központi pálinkafőzde s így itthon
nem főzheti ki, vagy nem adhatja át, a központi
pálinkafőzde pedig egy sem viszi, mert az ogy
távoli van, hogy a tórköly ára közel sem fedezné
a fizetendő, vagy felszámítandó fuvardíjat. Az új
borokat már mindenütt átféjtették. A minősége
jó. A bor ára 380—4 K. literenként. A kereslet
igen csekély. (K. P.)

Bácsalmás. A szőlővesszők igen szépen
teleltek ki s a gazdák részben a nyitást meg is
kezdtek s az folyamában van. Napszámost csak
igen drága pénzen lehet kapni, sőt legelőbnyire
nem kapni, mert a régi napszámos emberek azt
mondják, hogy tovább nem dolgoznak másoknak,
hanem maguknak. A borokat már 4 K 50 fillé-
rért vásárolják. A központi szeszfőzde február
18-án kezdte meg működését. A téli vetések jók,
most vetik a zabot. Nálunk a rekvirálás által-
dóan tart, most már a szalonnát, húst és zsírt
viszik el. (V. K.)

Szabadka. A szőlővesszők úgy a betakarí,
mint a takarítanul maradt tőkéken eddig hibát-
lanul teleltek, ugyanezt mondhatjuk el a gyümölcs-
fainkról is, melyek termőrégyekkel elég dusan
vannak megrakva. Baj, hogy a legelőbnyire
nem hernyóztak, »Dendrin«-nel is csak elveve
egy egy gondos gazda permeiezte meg a fát;
méltán tarthatunk attól, hogy a hernyó tavaszra
nagy károkat fog okozni, mert a használatos
védekező szerek megszerzése bizonyára ezuttal
is nehézségekre ütközik. Nagy gondot okoz
szőlősgazdajainknak már most a munkáskérdés,
mert a magas napszámbérek mellett is mindig
kevesebben állnak munkába. Havibérest is nehéz
kapni. A borkereslet megindult. Az itteni és kör-
nyékbéli kocsmárosok 450—500 K-t is fizetnek
a lefejtett borért, míg a vidéki kereskedők és
ügynökeik legszivesebben seprősbort vásárolnak
— kognakfőzései cölökre — alkohol-fokokként
37—40 K-ért. Értelmitlen, hogy ezen árak mel-
lett is a forgalom csak vontatott. (K. P.)

Szerkesztői üzenetek.

M. A. Versez, Münster-u. 9. A kéreztelt címe
a következő: Ifj. P. M. Einj. Freiwilliger Wormeister
Feldpost 611.

J. K. P., Kölpény. Postára tettük.

T. N., Jánoshalma. Az ottani plébánosok Klánszky
előtt ezek voltak: Tamásy György 1781—1790-ig, Lovass
Imre 1791—1803. Trsztyánszky Imre 1804—1819, Jankovits
Márton 1820—1847, Molnár János 1848—1870, Boromitsza
Tibor 1871—1893. — Klánszky 1894. óta plébános.

T. V., Kula. Újverbász kinstári posta.

Cz. K., Csantavér. A levelet átadtuk az illetőnek.

H. M., Péterréve. Értjük, hogy elsősorban D. B.
ország. képv. íránt érzelt meleg szeretete indította elhatá-
rozására.

Szt. L., Szatpár. Két számot postára tettünk. Nem
értjük az okát. Ugyáltszik, hogy a mozgóposta rossz
helyre irányítja. Utána járunk. Ha újból megtörténnek,
szives értesítést kérjük.

Sz. M., fhn. 86. gy. e. Tábori posta 632. Már
első levele vétele után nyomban intézkedtünk.

Olvasóegylet, Temerin. Mindahárom el van in-
tézve.

F. Gy. 307. honv. távb. oszt. Tábori posta
639. Ezen a címen megy.

W. I. hdn. Feldspital 414, Tábori posta 557.
Ezre a címen megy. Ha tévedés, kérjük értesítést.

Sz. J. bogyan gazdaság, u. p. Vukovár. Intézkedünk.

Sz. M. fhn. 86. gy. e. II. zlj. Tábori posta 632. Április 1-től számított.

T. N. Topolya. Szerkesztőknek köszöni a kedves érdeklődést. Már elhagyta az ágyát és újból végzi a szerkesztői teendőket.

H. M. Hódság. Ugyanezt üzenjük önnek is. Levelező, Ujvidék. Levélben adtuk meg a választ. Levelező, Baja. Más lapban megjelent közleményeket nem használhatunk.

Dr. H. Á. Bpest. Irányi-u. 1. Szerkesztőknek köszöni jóindulatú érdeklődését. Már elhagyta a szobát.

Dr. Sch. J., Wien XIII. Hietzinger Hauptstrasse 71, I. 7. Ez alatt a cím alatt nyomott címszalaggal állandóan megy. A hiba tehát másutt van.

S. I. Jánoshalma. Mire második levelét megkaptuk, a kért számokat már rég postára tettük.

B. Eliz. Leközljük. De előbb teljes nevét kérjük. Mert nekünk ismernünk kell a szerző személyét.

Ifj. P. M., Tábori posta 611. Látogatását várjuk. Dr. K. P. A. T. E., Tábori posta 258. Valamennyi sorra kerül.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Nándor.**

3 pár férficipő, könnyű, külön anyagból, legfinomabb munka, páronként 200 koronáért eladó. A címet megadja e lap kiadóhivatala. 2-1

Meghívó

a **Csávolyi Önszegélyző Szövetkezet** által 1918. március hó 31-én délután 2 órakor az iskola termében tartandó

VI. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysor:

1. Közgyűlési elnök választása.
 2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
 3. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
 4. Az 1917. évi zárszámadás előterjesztése és a felmentvény megadása, valamint a fizika nyereség feletti intézkedés.
 5. A kilépő évtársulat számára 5 tagu fel számoló bizottság választása.
 6. Igazgató, aligazgató és igazgató-tanácsi tagok választása.
 7. Könyvelő és pénztárnok választása.
 8. Esetleges indítványok.
1917. évi december hó 31-én 92 tag volt 478 üzlettrészel.

Mérleg-számla.

Vagyon: Készpénz 34014 K 72 f, Váltók 109875 K, Kötelezvény 5600 K, Pénzintézeteknél elhelyezve 197211 K, Értékpapír 25000 K, n. é. 6% hadikölcsön 23250 K, Felszerelés 400 K. — Összesen 370350 K 72 f.

Telér: 1914. évi beiratasi díj 218 K, 1915. évi beiratasi díj 20 K, 1916. évi beiratasi díj 688 K, 1917. évi beiratasi díj 54 K. 1914. évi heilbetét 10592 K, 1915. évi heilbetét 780 K, 1916. évi heilbetét 17856 K, 1917. évi heilbetét 702 K. 1914. évi kamat 1612 K 11 f, 1915. évi kamat 75 K 10 f, 1916. évi kamat 1083 K 60 f. Tartalékalap 363 K 50 f, Takarékbetét 328963 K 06 f, Átmeneti kamat 2041 K 01 f, M. kir. adóhivatali 767 K 58 f, 1914. évtárs. 99 betéteinek 1917. évi kamata 1671 K 12 f, 1915. évtárs. 10 betéteinek 1917. évi kamata 120 K 80 f, 1916. évtárs. 342 betéteinek 1917. évi kamata 2640 K 24 f, 1917. évtárs. 27 betéteinek 1917. évi kamata 102 K 60 f. — Összesen 370350 K 72 f.

Nyereség-számla.

Veszteség: Üzleti költség 539 K 74 f, Betétkamat 7675 K 78 f, Betétkamat adó 767 K 58 f, Értékpapír veszteség 500 K, Felszerelés leírás 300 K, Nyereség (a 4 évtársulat kamatai) 4534 K 76 f. — Összesen 14317 K 86 f.

Nyereség: Váltókamat 6228 K 57 f, Kötelezvénykamat 669 K 29 f, Értékpapírkamat 1500 K, Pénzintézeteknél elhelyezeti betétek kamatai 5920 K. — Összesen 14317 K 86 f.

Csávolyi, 1917. december hó 31. Igazgatói tagok: Hauser Péter sk. igazgató, Frank Mihály sk. aligazgató, Kremm István sk. h. könyvelő, Oszthelmer Lukács sk. h. pénztárnok, Tresz Flórián sk., Folkmann Jakab sk., Folkmann Johan sk., Folkmann Tamás sk., Szommer Bol dicsár sk., Hamhaber Mihály sk., Kremm György sk. — Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. Felügyelő bizottsági tagok: Schwob János sk., Komáromi Ferenc sk., Wittner Jakab sk., Ludvigh József sk.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű butorokat.

Szepesujvári bér gazdaságom felhasználása folytán jutányos áron eladó mindenféle legmodernebb gazdasági eszköz és 24 járműoszkör, 32 legjobb fejűstehén, 49 növényekmarha és 6 tenyészbika, 5 csikó, 20 ló. Cím: Frankel Albert, Szepesujvár, u. p. Sz. pesváralja. 5-1

Eladó 70 drb. 7 hónapos mangalica süldő, páronként 75 kilósak. *Filipi Fülöp, Antalháza.* 5-1

A bocsári uradalomban elvállaltatik legeltetésre 800-1000 darab szarvasmarha, 1818. év május hó 1-től — 1918 év október hó 1-ig terjedő időre. Érdeklődők forduljanak az uradalom tisztartóságához **Bocsárra, Torontálmegye.** 3-2

Fatalpu cipőgyár, Rajka ajánlja gyártmányait. Fapapucsok, fabakancsok, szandálok. 5-1

Sötétkék Ferencz József-öltöny, új állapotban, magasabb terfi részére eladó. Cím a »Bácsmege« kiadóhivatalában. 2-1

Raab Károly

hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy

zongorarakatárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.

Hódsági járás főszolgabírájától.

1434—kig. 1918.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó **Bácsujfalu** községben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött községi **jegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy keresztlevelel és egyéb okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi március hó 31-ig annál is inkább nyujtsák be, mert később érkezők figyelembe nem vétetnek. Szláv nyelv tudása megkívántatik.

Az állás javadalmazása:

1. Készpénzfizetés havonkénti egyenlő előleges részletekben kifizetendő évi 800 korona.
 2. 6 öl kemény tűzifa.
 3. Szabad lakás 1544 öl beltelekkel.
 4. 22 katasztrális hold 1195 öl szántó, mely után eső összes adóterheket a községi jegyző fizeti.
 5. Magánmunkálatokért a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.
- Hódság, 1918. március hó 12-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

2-1

1377—1918.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben nyugdíjazás folytán megüresedett községi **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

A jegyzői állás javadalma:

- I. Készpénz fizetés havi előleges részletekben 1000 korona és ezen készpénz fizetésnek 40%-át kitevő háborús drágasági pótlék.
 - II. Kénelgyed telekföld adómentes használata.
 - III. Szabad lakás a hozzá tartozó u. n. jegyzőkörtel, melyet a község jókarban köteles tartani.
 - IV. Magánmunkálatokért vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.
 - V. A marhalevelek kiállításáért járó díjak.
- Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **március hó 30-ig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.
- Topolya, 1918. évi március hó 6-án.

dr. Fratriosevits István
főszolgabíró.

2-2

BURMANN SÁNDOR

ALAPITTATOTT: 1895. **UJVIDÉK.** ALAPITTATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT PINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat sportelők- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes töltenyek külföldiek is, valamint puskaaporok raktáron. Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.